

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Τι είναι η Διαμεσολάβηση;

Ως Διαμεσολάβηση νοείται μια διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας και με βασικά χαρακτηριστικά την εμπιστευτικότητα, την ιδιωτική αυτονομία, την ουδετερότητα και αμεροληψία του Διαμεσολαβητή, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη επιχειρούν εκουσίως με καλόπιστη συμπεριφορά και συναλλακτική ευθύτητα να επιλύσουν με συμφωνία μία διαφορά τους με τη βοήθεια Διαμεσολαβητή.

Ως Διαμεσολαβητής νοείται τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τους διαδίκους και τη διαφορά, που αναλαμβάνει να διαμεσολαβήσει με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, διευκολύνοντας τα συμμετέχοντα μέρη να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση της διαφοράς τους.

Το παράδειγμα του «πορτοκαλιού» είναι ίσως ο πιο παραστατικός τρόπος για την κατανόηση του πνεύματος και της αποτελεσματικότητας της Διαμεσολάβησης. Στο παράδειγμα αυτό, δύο φίλοι κατά τα άλλα επιχειρηματίες μαλώνουν για την απόκτηση της μοναδικής διαθέσιμης ποσότητας πορτοκαλιών στην περιοχή τους. Είναι τόσο απαραίτητη για την παραγωγική τους διαδικασία η απόκτηση αυτών που βρίσκονται στα πρόθυρα διάρρηξης των σχέσεών τους. Η λύση των δικαστηρίων δεν είναι δυνατή για λόγους χρόνου. Μέχρι την οριστική έκβαση της υπόθεσης τα πορτοκάλια θα έχουν απλά καταστραφεί. Κάποιος τους προτείνει τη Διαμεσολάβηση και εκεί –ω του θαύματος!– αποδεικνύεται ότι στην πραγματικότητα δεν υπάρχει διαφορά. Ο ένας χρειάζεται μόνο τον φλοιό του πορτοκαλιού για να φτιάξει μαρμελάδα και ο άλλος μόνο τον καρπό για να φτιάξει χυμό. **Και βέβαια το «θαύμα» δεν ήταν τίποτα παραπάνω από την δυνατότητα που έδωσε η Διαμεσολάβηση στους δύο πρώην φίλους επιχειρηματίες να επικοινωνήσουν και έτσι να αντιληφθούν τις πραγματικές ανάγκες τους.**

Θεμελιώδεις αρχές της Διαμεσολάβησης

Εμπιστευτικότητα:

Ο Διαμεσολαβητής αντιμετωπίζει τα μέρη με πλήρη εμπιστευτικότητα. Τα έγγραφα και οι πληροφορίες που δίδονται στο Διαμεσολαβητή αφορούν μόνο τον ίδιο και η αποκάλυψη του

περιεχομένου τους στο άλλο μέρος δεν επιτρέπεται χωρίς τη συναίνεση του μέρους στο οποίο αφορούν. Ομοίως ο Διαμεσολαβητής δεν επιτρέπεται να καταθέσει ως μάρτυρας για όσα έμαθε κατά τη διάρκεια της Διαμεσολάβησης.

Αμεροληψία και ανεξαρτησία του Διαμεσολαβητή:

Ο Διαμεσολαβητής είναι ανεξάρτητος, δεν συνδέεται με τα μέρη και είναι αμερόληπτος. Δεν προτείνει γνώμη και δεν εκδίδει απόφαση. Η όποια συμφωνία είναι αποτέλεσμα της βούλησης των μερών.

Ελευθερία των μερών καθόλη τη διάρκεια της Διαμεσολάβησης

Η Διαμεσολάβηση στηρίζεται στην πρωτοβουλία και στις αποφάσεις των μερών. Βρίσκονται και παραμένουν στη διαδικασία με τη βούλησή τους, μπορούν δε να αποχωρήσουν όποτε το επιθυμούν. Ο Διαμεσολαβητής βρίσκεται εκεί ως αρωγός των μερών. Και αυτό ακριβώς κάνει: βοηθά τα μέρη να σχηματίσουν τη δική τους γνώμη και να καταλήξουν σε μια κοινή -τη δική τους- απόφαση.

Έλλειψη («οικονομικών») κανόνων διεξαγωγής και η ευελιξία στη διαδικασία:

Η Διαμεσολάβηση ακολουθεί βέβαια μια «τυπική» διαδικασία, πλην όμως η διαδικασία αυτή είναι αποτέλεσμα της πράξης, που την έχει «καθιερώσει» ως πιο αποτελεσματική εν συγκρίσει με διάφορες πιθανές παραλλαγές. Όμως η «τυπική» αυτή διαδικασία, δεν είναι υποχρεωτική. Με μία λέξη: θεμελιώδης επιλογή της Διαμεσολάβησης είναι η ευελιξία, τόσο ως προς τη διαδικασία όσο και τις λύσεις θα βρεθούν από τα μέρη για την επίλυση της διαφοράς.

Πώς διεξάγεται μια «τυπική» Διαμεσολάβηση:

Μια «τυπική» Διαμεσολάβηση αρχίζει με το αίτημα του ή των ενδιαφερομένων μερών για την διεξαγωγή της. Στη συνέχεια ο Διαμεσολαβητής θα επικοινωνήσει με όλα τα μέρη, θα τους ενημερώσει για τη διαδικασία και θα ενημερωθεί από τα μέρη για την ουσία της διαφοράς και καθορίσει, από κοινού με τα μέρη, τον τόπο και το χρόνο της διεξαγωγής της Διαμεσολάβησης.

Η Διαμεσολάβηση διαρκεί συνήθως περί τις οκτώ ώρες, χωρίζεται δε σε τρία στάδια:

Αρχίζει με κοινή συνάντηση των μερών στην διάρκεια της οποίας τα μέρη παρουσιάζουν τις απόψεις και τις θέσεις τους επί της διαφοράς.

Το στάδιο αυτό είναι σημαντικό γιατί δίνεται μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία στα μέρη να βρεθούν πρόσωπο με πρόσωπο και να εκφράσουν όχι μόνο τις απόψεις τους επί της διαφοράς, αλλά ακόμα και τα αισθήματα που τρέφουν για την άλλη πλευρά. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πολλές φορές τα μέρη, λόγω ακριβώς της διαφοράς, βρίσκονται σε αντιπαλότητα και αποφεύγει το ένα το άλλο. Αυτή λοιπόν η συνάντηση, είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να εκφραστούν και, γιατί όχι -κατά το κοινώς λεγόμενο- να ... ξεθυμάνουν.

Στη συνέχεια ακολουθούν χωριστές συναντήσεις του Διαμεσολαβητή με κάθε μέρος.

Αυτό επιτρέπει σε κάθε πλευρά να εξηγήσει σε αυστηρά εμπιστευτική βάση τη θέση και τους στόχους της για τη Διαμεσολάβηση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό γιατί δίνει την ευκαιρία στα μέρη να εκφραστούν ελεύθερα και δημιουργικά. Είναι συνήθεις οι περιπτώσεις που στα πλαίσια των χωριστών αυτών συναντήσεων, τα μέρη, με τη βοήθεια και τη θετική ενέργεια του Διαμεσολαβητή, καταλήγουν σε ιδέες και προτάσεις που ούτε καν είχαν σκεφθεί πριν την Διαμεσολάβηση.

Η Διαμεσολάβηση ολοκληρώνεται με μία ακόμα τελική κοινή συνάντηση κατά τη διάρκεια της οποίας επιλύεται η διαφορά και καθορίζονται οι επί μέρους όροι της συμφωνίας που έχει τυχόν επιτευχθεί.

Η συμφωνία αυτή συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τα μέρη, συνήθως δε δεν επιλύει απλώς τη διαφορά, αλλά περιλαμβάνει και όρους μελλοντικής συνεργασίας.

Είναι αποτελεσματική η Διαμεσολάβηση;

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι επιλύεται περίπου το 70% των υποθέσεων που οδηγούνται στη Διαμεσολάβηση, οι δε Διαμεσολαβήσεις αυτές διαρκούν από 5 έως 8 ώρες.

Ποιους αφορά η Διαμεσολάβηση

Η Διαμεσολάβηση μας αφορά όλους. Αφορά κάθε πτυχή της ζωής μας ...

Ποιες διαφορές υπάρχουν στη Διαμεσολάβηση

Αστικές και εμπορικές υποθέσεις στις οποίες επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός. Έτσι, δεν είναι «δεκτικές» Διαμεσολάβησης υποθέσεις φορολογικής, τελωνειακής ή διοικητικής φύσης ή αξιώσεις κατά του κράτους λόγω πράξεων ή παραλείψεων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας.

Θα χαρακτηρίζατε τη Διαμεσολάβηση ως την καλύτερη εναλλακτική μέθοδο επίλυσης διαφορών;

Τέτοιου είδους συγκρίσεις είναι εσφαλμένες, ανοούσιες και οδηγούν σε λάθος απαντήσεις. Και τούτο δεν το λέμε γιατί τα στοιχεία δεν ευνοούν τη Διαμεσολάβηση (το αντίθετο μάλιστα, αφού το ποσοστό επιτυχίας της κυμαίνεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, στο ιδιαίτερα υψηλό 70%), αλλά γιατί η Διαμεσολάβηση δεν είναι ένας από τους τρόπους εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, όπως η διαπραγμάτευση, η διαδικασία συμφιλίωσης/συνδιαλλαγής κλπ.

Η Διαμεσολάβηση δεν είναι πανάκεια, όπως πανάκεια δεν είναι ούτε οι άλλες εναλλακτικές μέθοδοι, ούτε καν η δικαστική οδός. Τόσο η δικαστική οδός, όσο και οι εναλλακτικές μέθοδοι έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. **Η ουσία (και σκοπός μας) είναι τα μέρη να επιλέγουν την**

εκάστοτε αποτελεσματικότερη οδό, είτε αυτή είναι η δικαστική, είτε αυτή είναι η διαιτησία, είτε αυτή είναι η Διαμεσολάβηση. Σκοπός μας δεν είναι να πείσουμε τους ενδιαφερόμενους να μην χρησιμοποιούν τα δικαστήρια ή τη διαιτησία (περιπτώσεις στις οποίες εκδίδεται μια δεσμευτική για τα μέρη απόφαση), ούτε να μην δοκιμάζουν οποιαδήποτε άλλη μέθοδο επιθυμούν. Σκοπός μας είναι να αντιληφθούν τα σημαντικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η Διαμεσολάβηση και έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων και των δυνατοτήτων τους, να επιλέξουν ελεύθερα. Δεν μπορούμε όμως να μην τονίσουμε ότι ως δικηγόροι έχουμε πλούσια εμπειρία περιπτώσεων που εκκρεμούν στα δικαστήρια χρόνια (και σε ακραίες περιπτώσεις δεκαετίες) που θα μπορούσαν να επιλυθούν με Διαμεσολάβηση σε μερικές ώρες.

Θέλουμε να είμαστε σαφείς σε αυτό: δεν βλέπουμε τη Διαμεσολάβηση, ως μια διαδικασία ανταγωνιστική στις ήδη υπάρχουσες. Βλέπουμε τη Διαμεσολάβηση ως ένα ακόμα βέλος στη φαρέτρα όσων εργάζονται στο τομέα επίλυσης διαφορών. Ένα βέλος που, όταν χρησιμοποιείται υπό τις κατάλληλες συνθήκες και ειδικά εκπαιδευμένα πρόσωπα, συνήθως τον στόχο του.

Υπάρχει νομικό πλαίσιο;

Η Διαμεσολάβηση θεσπίστηκε στη χώρα μας με το νόμο 3898/2010 (ΦΕΚ Α' 211/16.12.2010) για τη «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το νόμο 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17.11.2018).

Έχει νομική ισχύ (είναι δεσμευτική;) η συμφωνία στην οποία θα καταλήξουν τα μέρη μέσω της Διαμεσολάβησης;

Ναι. Εφόσον μάλιστα κατατεθεί στη Γραμματεία του αρμόδιου κατά τόπο δικαστηρίου, αποκτά ισχύ εκτελεστού τίτλου και μπορεί να εκτελεστεί.

Με τη Διαμεσολάβηση χάνω τη δυνατότητα να προσφύγω στα Δικαστήρια;

Όχι. Η Διαμεσολάβηση είναι μια εναλλακτική διαδικασία. Ανά πάσα στιγμή τα μέρη έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείψουν τη Διαμεσολάβηση και να αποταθούν στα αρμόδια δικαστήρια, και - φυσικά- και το αντίστροφο.

Και αν χάσω χρόνο και η αιτήσή μου παραγραφεί;;

Τέτοιος «κίνδυνος» δεν υπάρχει. Η προσφυγή στη Διαμεσολάβηση αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία.

Και αν έχει ήδη ξεκινήσει η δίκη (είναι μάλιστα αργά);

Ποτέ δεν είναι αργά. Τα μέρη μπορούν να αξιοποιήσουν τις αρετές της Διαμεσολάβησης ακόμα και μετά την εκδίκαση της διαφοράς από το αρμόδιο δικαστήριο, ακόμα δε και μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης.

Ποιο είναι το κόστος;

Λιγότερο τόσο από τη δικαστική, όσο από τη διαιτητική διαδικασία.

Μπορώ να παραστώ με το Δικηγόρο μου;

Ασφαλώς, ένας μάλιστα κατάλληλα εκπαιδευμένος και γνώστης της Διαμεσολάβησης δικηγόρος, μπορεί να φανεί ιδιαίτερα αποτελεσματικός, βοηθώντας στην καλύτερη επίλυση της διαφοράς.

Ταιριάζει η Διαμεσολάβηση στους Έλληνες;

Ταιριάζει απόλυτα. Και ταιριάζει γιατί οι Έλληνες χαρακτηρίζονται, μεταξύ άλλων, και από δημιουργική σκέψη. Είμαστε ... «πολυμήχανοι» (για να θυμηθούμε τον πρόγονό μας Οδυσσέα), έχουμε φαντασία και είμαστε ευέλικτοι. Έχουμε δηλαδή τα βασικά συστατικά της γένεσης δημιουργικών ιδεών για τη λύση των διαφορών. Έτσι, όταν αυτά τα χαρακτηριστικά μας εμφανιστούν στα πλαίσια της Διαμεσολάβησης, το μόνο σίγουρο είναι ότι θα την οδηγήσουν σε επιτυχία.

Που μπορεί να βρει κάποιος Διαμεσολαβητή;

Στο μητρώο των διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών, το οποίο είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

<http://www.diamesolavisi.gov.gr/anazitisi-diamesolavitwn>

Έχουν γίνει Διαμεσολαβήσεις στην Ελλάδα;

Ναι. Και μάλιστα με ιδιαίτερη επιτυχία.

Γιατί λοιπόν να επιλέξει κάποιος τη Διαμεσολάβηση;

Για όλους τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Αλλά κυρίως γιατί η επιτυχής Διαμεσολάβηση δεν επιλύει μόνο τη διαφορά, αλλά επιπλέον συσφίγγει τους δεσμούς των μερών και ευνοεί τις αρμονικές σχέσεις τους. Και αυτό είναι το πλέον σημαντικό, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πέρα και ανεξάρτητα από τις όποιες διαφορές μας, δεν παύουμε να είμαστε άνθρωποι που συμβιώνουμε ο ένας δίπλα στον άλλο.